

Jesteś zleceniobiorcą?

Poznaj swoje ubezpieczenia

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Jesteś zleceniobiorcą, jeśli jesteś zatrudniony:

- na podstawie umowy agencyjnej,
- na podstawie umowy zlecenia,
- na podstawie innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

WAŻNE!

Jeżeli na taką umowę zatrudnia Cię Twój pracodawca lub w ramach takiej umowy wykonujesz pracę na jego rzecz, to jesteś traktowany jak pracownik. Pracodawca musi wtedy opłacać składki od Twojego przychodu ze wszystkich umów, które z Tobą zawarł, także umów zlecenia lub równoważnych. Więcej informacji znajdziesz w ulotce pt. „Jesteś pracownikiem?”.

Jakimi ubezpieczeniami jesteś objęty

Jako zleceniobiorca jesteś objęty:

- obowiązkowo ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym,
- dobrowolnie (na swój wniosek) ubezpieczeniem chorobowym.

WAŻNE!

Jako zleceniobiorca nie będziesz objęty obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, jeśli np. jesteś jednocześnie zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy lub gdy masz w umowie o pracę zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie. Jednak jeśli zawarłeś umowę cywilnoprawną z własnym pracodawcą lub wykonujesz w ramach takiej umowy pracę na jego rzecz, to zastrzeżenie Ciebie nie dotyczy i będziesz objęty obowiązkowo tymi ubezpieczeniami.

Jeśli jako zleceniobiorca nie jesteś objęty obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, to nie możesz przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Jakie obowiązki ma Twój płatnik składek

Twoim płatnikiem składek jest **zleceniodawca**. Powinien on:

- zgłosić Cię do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZUA/ ZUS ZZA w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczeń,
- wyrejestrować Cię z ubezpieczeń na formularzu ZUS ZWUA w ciągu 7 dni od daty ustania obowiązku ubezpieczeń,
- za każdy miesiąc przekazywać do ZUS imienny raport ZUS RCA/ ZUS RZA (rozliczenie składek za Ciebie),

- zgłosić członka Twojej rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego lub wyrejestrować go z tego ubezpieczenia na formularzu ZUS ZCNA w ciągu 7 dni od dnia, w którym poinformowałeś zleceniodawcę o konieczności zgłoszenia lub wyrejestrowania danego członka rodziny,
- potrącać z Twoich dochodów, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) Twój zleceniodawca oblicza składki na ubezpieczenia społeczne

Jeśli w umowie, którą zawarłeś jako zleceniobiorca, określiliście odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie, to podstawę wymiaru składek na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy na podstawie tej umowy.

W podstawie wymiaru składek na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnia zasiłków z ubezpieczeń społecznych, które Ci przysługują. Ponadto mają do Ciebie zastosowanie odpowiednie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Jeśli w umowie, którą zawarłeś jako zleceniobiorca, określiliście odpłatność w innej formie niż kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie, to podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla Ciebie stanowi zadeklarowana kwota. Nie może ona być niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia.

Roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w 2019 r. nie może przekroczyć 142 950 zł (jest to 30-krotność prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na rok 2019).

WAŻNE!

Jeśli co najmniej 2 płatników ma obowiązek opłacać składki na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe (np. masz zleceniodawcę i pracodawcę), to Ty powinieneś zawiadomić wszystkich swoich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Ty – jako ubezpieczony – odpowiadasz za skutki błędnego zawiadomienia, które spowodowałyby, że nie opłaciliby za Ciebie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Składki na ubezpieczenie wypadkowe i dobrowolne ubezpieczenie chorobowe zleceniodawca oblicza i opłaca od takiej samej kwoty, od jakiej oblicza i opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Jednak w tym przypadku

nie stosuje ograniczenia do kwoty 142 950 zł w 2019 r. (kwoty, która odpowiada 30-krotności prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia). Za to podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie może przekraczać w 2019 r. 11 912,50 zł miesięcznie (czyli 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia).

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) Twój zleceniodawca oblicza składkę na ubezpieczenie zdrowotne

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi ustalona dla Ciebie kwota podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Podstawę tę zleceniodawca pomniejsza o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez Ciebie, które potrąca z Twoich środków.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zleceniodawca nie stosuje ograniczenia do kwoty 30-krotności prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy.

Jaka jest wysokość składek

Wysokość składek wynosi:

- na ubezpieczenie emerytalne – 19,52% kwoty, od której zleceniodawca oblicza składkę (składkę finansujecie w równych częściach Ty i Twój zleceniodawca – 9,76%),
- na ubezpieczenia rentowe – 8% (Ty finansujesz składkę w wysokości 1,5%, a Twój zleceniodawca – 6,5%),
- na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – 2,45% (składkę finansujesz w całości Ty, o ile przystąpisz do tego ubezpieczenia),
- na ubezpieczenie wypadkowe – wysokość składki jest zróżnicowana (składkę finansuje w całości zleceniodawca),
- na ubezpieczenie zdrowotne – 9% (składkę w całości finansujesz Ty).

Wszystkie składki wpłaca do nas Twój zleceniodawca, bez względu na to, z czyich środków są finansowane.

Jakie składki jeszcze opłaca zleceniodawca

Zleceniodawca ma obowiązek opłacać za Ciebie składki na **Fundusz Pracy (FP) i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (SFWON)**, chyba że jest on osobą fizyczną i nie zatrudnia na umowę o pracę ani jednego pracownika. Ustala je od tej samej kwoty, od jakiej oblicza składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe (bez stosowania rocznego ograniczenia), czyli od Twojego przychodu.

Składki te opłaca wówczas, gdy zostaniesz zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu wykonywania umowy zlecenia. Nie musi opłacać tych składek, jeśli Twój miesięczny przychód w przeliczeniu na miesiąc jest niższy od ustawowego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jeśli co najmniej 2 płatników ma obowiązek opłacać składki na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe (np. masz zleceniodawcę i pracodawcę), to gdy łączna kwota Twojego przychodu będzie równa co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu, składki na FP i SFWON obliczy każdy z płatników.

Do obowiązkowych składek na SFWON stosujemy odpowiednio przepisy dotyczące obowiązkowych składek na FP. Składki te pracodawca oblicza w ten sposób, że sumuje stopy procentowe tych składek, a w deklaracji rozliczeniowej wykazuje łączną kwotę należności.

Gdy Twój zleceniodawca jest przedsiębiorcą, ma obowiązek opłacać za Ciebie składki na **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP)**, jeśli ze zlecenia jesteś objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Składkę tę musi opłacać od tej samej kwoty, od jakiej oblicza składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe (bez stosowania rocznego ograniczenia), czyli od Twojego przychodu.

Składek na FP, SFWON i FGŚP zleceniodawca nie opłaca za Ciebie, gdy jesteś kobietą i skończyłaś 55 lat albo gdy jesteś mężczyzną i skończyłeś 60 lat.

Składki na wskazane fundusze są obliczane od kwot stanowiących podstawę ich wymiaru w wysokości: FP – 2,30%, SFWON – 0,15%, FGŚP – 0,10%.

Jakie informacje powinien przekazywać Ci Twój zleceniodawca jako płatnik składek

Zleceniodawca powinien przekazywać Ci informacje zawarte w składanych do ZUS raportach, abyś mógł je zweryfikować. Powinien to robić na piśmie lub – za Twoją zgodą – w formie dokumentu elektronicznego.

Jeśli uważasz, że informacje te nie są zgodne z prawdą, to możesz zgłosić do zleceniodawcy wniosek o ich poprawienie. Wniosek możesz zgłosić na piśmie lub ustnie podczas rozmowy ze zleceniodawcą, który spisze z niej protokół. Masz na to 3 miesiące od otrzymania informacji. Jeśli Twój pracodawca nie sprostuje błędnych informacji w ciągu miesiąca, to możesz złożyć w naszej placówce wniosek o poprawienie danych.

Kiedy zleceniodawca na bieżąco, co miesiąc, przekazuje Ci dane zawarte w raportach, nie musi przekazać Ci informacji rocznej. Jeśli jednak zwrócisz się do niego o wydanie informacji rocznej, powinien Ci ją udostępnić.

WAŻNE!

Zleceniodawca nie ma obowiązku przekazywać Ci informacji miesięcznej/rocznej o składce zdrowotnej, gdy pobiera składki wyłącznie na to ubezpieczenie. Jeśli zażądasz, musi jednak przekazać Ci informację

miesięczną za miesiąc poprzedni, lecz nie możesz o to prosić częściej niż raz na miesiąc. Jeśli zleceniodawca przekazał Ci informację miesięczną, nie musi przekazywać Ci informacji rocznej.

Co dają Ci ubezpieczenia społeczne

Dzięki ubezpieczeniom społecznym możesz otrzymać jednorazowe, okresowe lub stałe świadczenia w razie choroby, urodzenia dziecka i rodzicielstwa, wypadku przy pracy, niezdolności do pracy.

Z ubezpieczeń **emerytalnego i rentowych** Tobie lub Twoim bliskim przysługują następujące świadczenia:

- **emerytura** – gdy osiągniesz wiek emerytalny (60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn),
- **renta z tytułu niezdolności do pracy** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi, że jesteś długotrwale niezdolny do pracy i masz wymagany staż ubezpieczenia,
- **renta szkoleniowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi, że jesteś niezdolny do pracy, ale po szkoleniu możesz uzyskać takie kwalifikacje, które przy Twoim stanie zdrowia pozwolą Ci wykonywać pracę,
- **renta rodzinna** – przysługuje uprawnionym członkom Twojej rodziny po Twojej śmierci,
- **zasiłek pogrzebowy** – przysługuje Twoim bliskim po Twojej śmierci lub Tobie po śmierci członka Twojej rodziny; w określonych ustawowo przypadkach zasiłek ten przysługuje także osobie niespokrewnionej lub instytucji, jeśli pokryły koszty pogrzebu.

WAŻNE!

Gdy będziesz otrzymywać emeryturę lub rentę i zostaniesz uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji albo ukończyłeś 75 lat, będzie przysługiwać Ci dodatek pielęgnacyjny.

Do renty rodzinnej może przysługiwać dodatek dla sierot zupełnych.

Z ubezpieczenia **chorobowego** przysługują Ci następujące świadczenia:

- **zasiłek chorobowy** – gdy masz zwolnienie lekarskie w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby; zasiłek przysługuje przez maksymalnie 182 dni albo – w przypadkach wymienionych w ustawie – przez 270 dni,
- **świadczenie rehabilitacyjne** – gdy wykorzystasz cały okres zasiłku chorobowego, ale nadal nie masz zdolności do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza może umożliwić Ci odzyskanie zdolności do pracy; świadczenie przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia Ci zdolności do pracy, nie dłużej niż przez 12 miesięcy,
- **zasiłek macierzyński** – gdy urodziło Ci się dziecko albo przyjmiesz na wychowanie dziecko w wieku do 7 lat (lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczone obowiązki szkolne),

- **zasitek opiekuńczy** – gdy (w określonych ustawowo przypadkach) sprawujesz osobistą opiekę nad chorym dzieckiem, dzieckiem niepełnosprawnym, które nie ukończyło 18 lat, innym chorym członkiem rodziny albo zdrowym dzieckiem do lat 8.

Z ubezpieczenia wypadkowego przysługują Ci następujące świadczenia:

- **zasitek chorobowy** – gdy masz zwolnienie lekarskie w związku z niezdolnością do pracy z powodu schorzenia spowodowanego przez wypadek przy pracy lub chorobę zawodową,
- **świadczenie rehabilitacyjne** – gdy wykorzystasz cały okres zasiłku chorobowego, ale nadal jesteś niezdolny do pracy z powodu schorzenia spowodowanego wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza może umożliwić Ci odzyskanie zdolności do pracy; świadczenie przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia Ci zdolności do pracy, ale nie dłużej niż przez 12 miesięcy,
- **renta wypadkowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy wynikającą z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
- **jednorazowe odszkodowanie** – za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, który jest następstwem wypadku przy pracy albo choroby zawodowej.

WAŻNE!

Jeśli spełnisz ustawowe warunki, będziesz otrzymywać zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne oraz zasiłek macierzyński także po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1949),
- Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 645, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1205),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1482),
- Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1433, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 2192),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145).

Ulotka ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Warszawa, listopad 2019 r.

www.zus.pl

Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

Blisko milion odwiedzających każdego miesiąca

Platforma Usług Elektronicznych – sprawy ubezpieczeniowe i rozliczenia przez internet

Drugi najpopularniejszy portal publiczny w Polsce

Łatwe wyszukiwanie przydatnych informacji

Elektroniczna biblioteka ZUS – ulotki, poradniki, informatory w PDF

Przyjazny dla osób z niepełnosprawnością

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

- Platforma Usług Elektronicznych: www.zus.pl
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:
 - **22 560-16-00*** dla tel. komórkowych i stacjonarnych
 - * koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym
 - Skype: [zus_centrum_obslugi_tel](https://www.skype.com/name/aus/zus_centrum_obslugi_tel)
 - e-mail: cot@zus.pl

Zdjęcie na okładce: Syda Productions – Fotolia.com
Skład: Poligrafia ZUS w Warszawie. Zam. nr 2524/19